

*A Debreceni Egyetem Szakkollégiumainak
IV. Tudományos Konferenciája*

Mikro és makro szintű gazdaságelemzési gyakorlatok Magyarországon

DEBRECENI
EGYETEM
Gazdaságtudományi Kar

Tarnóczy Bence
DE-GTK Vállalkozásfejlesztés MSc

Konzulens:
Bauerné Dr. Gáthy Andrea
adjunktus

„A Kulturális és Innovációs Minisztérium ÚNKP-22-2-I és
ÚNKP-22-2-II kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának a Nemzeti Kutatási,
Fejlesztési és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.”

Debrecen, 2022

1.

Témafelvetés

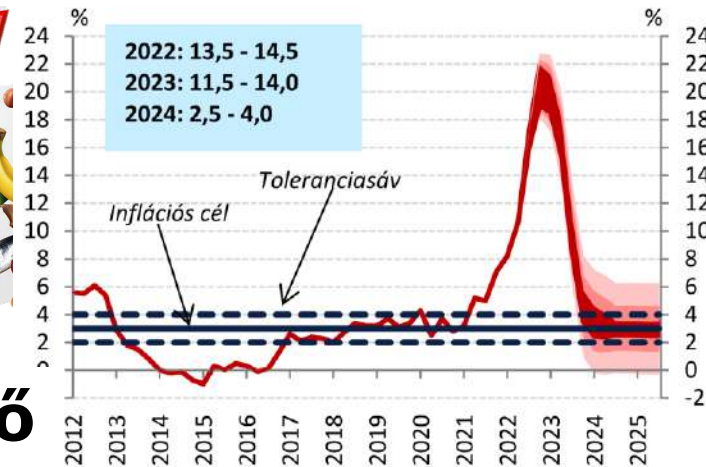

Témafelvetés

Változó helyzet → Bizonytalanság

1-2. ábra: Az inflációs előrejelzés legyezőábrája

Gazdasági elemzés szerepe nő

Megjegyzés: Szezonálisan igazított adatok alapján.

Forrás: KSH, MNB

Helyi GDP kalkuláció lehetséges módszerei

MIKRO

Lehető
legalacsonyabb
helyi szintről, az
egyénekből indul ki.

Számítása során a
személyekhez
tartozó
hozzáadott érték
kerül kalkulációra.

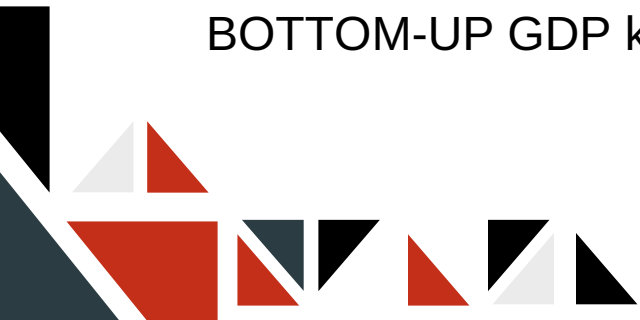
Ezt **összegzik** a
megfelelő **területi**
egység **szerint**.

2.

MIKRO SZINT

BOTTOM-UP GDP kalkuláció módszerek hazánkban

MIKRO SZINTŰ MÓDSZEREK KORLÁTAI

BOTTOM-UP

Lehető
legalacsonyabb
helyi szintről, az
egyénekből indul ki.

Számítása során a
**személyekhez
tartozó
hozzáadott érték**
kerül kalkulációra.

Ezt **összegzik** a
megfelelő **területi
egység szerint**.

Rendkívül pontos hozzáadott érték számítás
Szűk területi egységekre jól alkalmazható
↳ kisebb népességű községek, helyi egységek

Túl sok szükséges adat (nem elérhető)
Nehézkes adminisztráció
Nincsen központilag vezetve
↳ számítási módszerek nem egységesek

MIKRO SZINTŰ MÓDSZEREK KORLÁTAI

PSZEUDO BOTTOM-UP

Alapját a helyi szervezetek, a **vállalkozások** adják.

A **vállalati hozzáadott érték** kerül kalkulációra.

Ezt **összegzik** a megfelelő **területi egység** szerint.

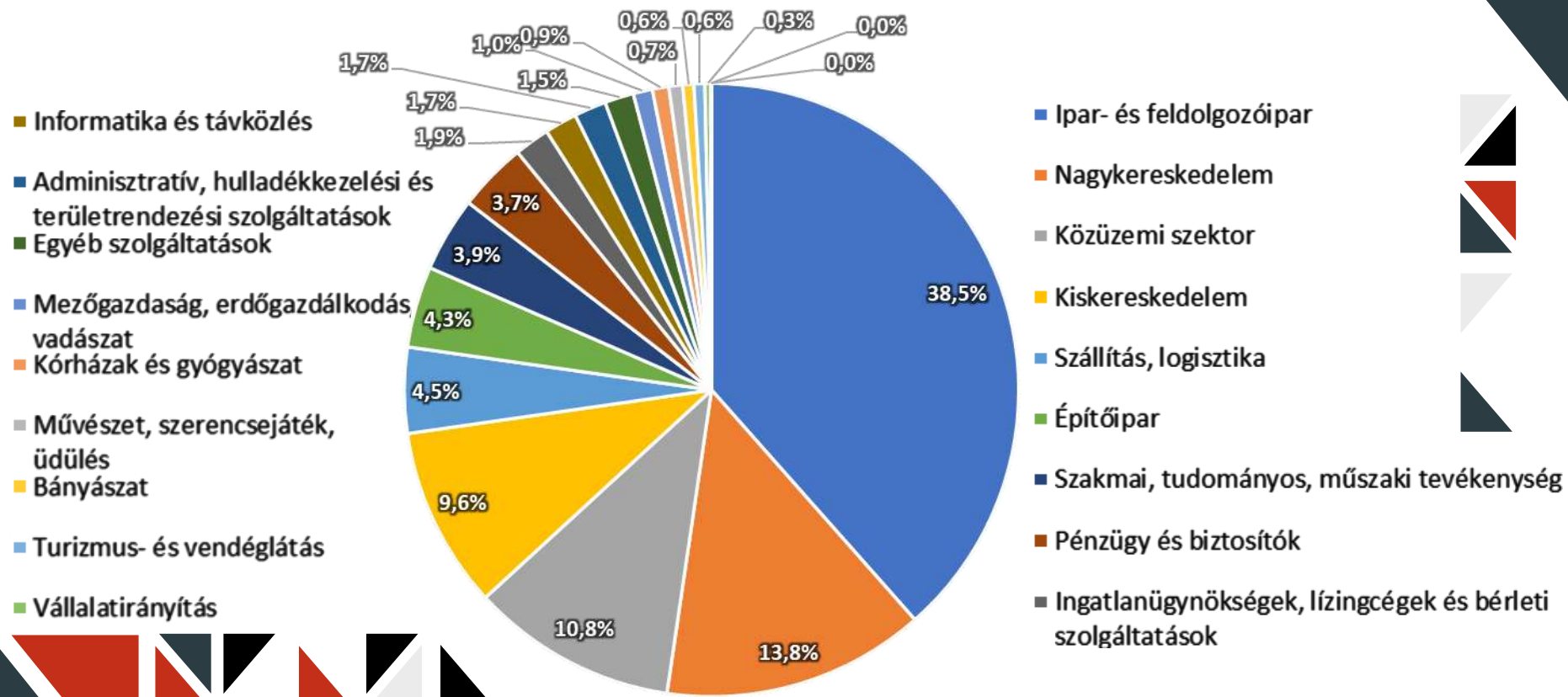

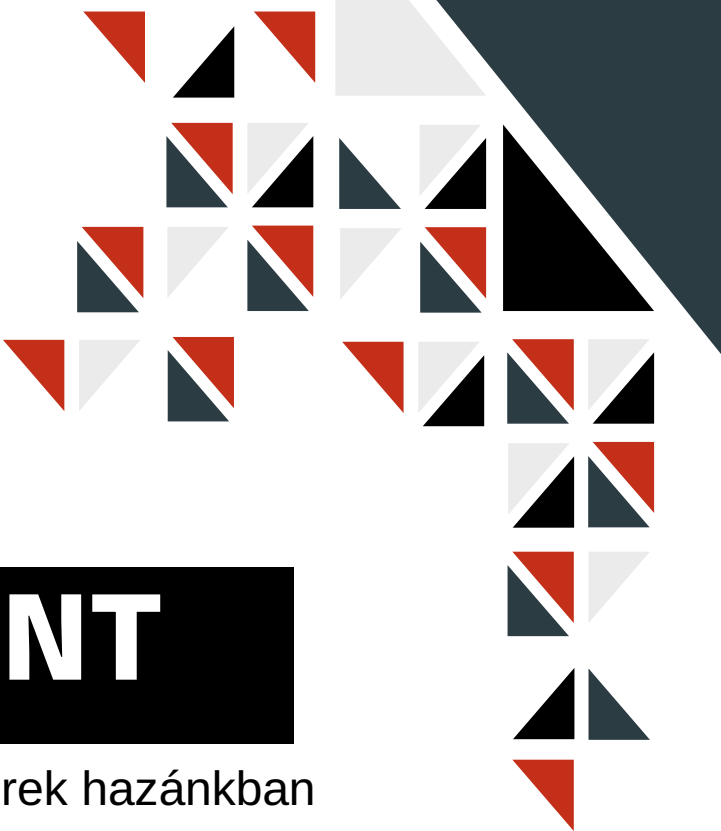
Pontos hozzáadott érték számítás
Lokális területi egységekre jól alkalmazható
↳ nagyobb népességű községek, városok, járások
Gazdasági szerkezet pontos meghatározása

Szükséges beszámoló adatok elérhetősége
↳ egyszerűsített beszámolót vezető cégek
↳ forgalmi költség eljárást használó cégek
Nehézkes a valós lokális BHÉ megállapítása
↳ Székhely, telephely és fióktelep teljesítménye
Vállalkozásokon kívüli intézmények BHÉ

Iparági elemzés példa (pseudo bottom-up módszer)

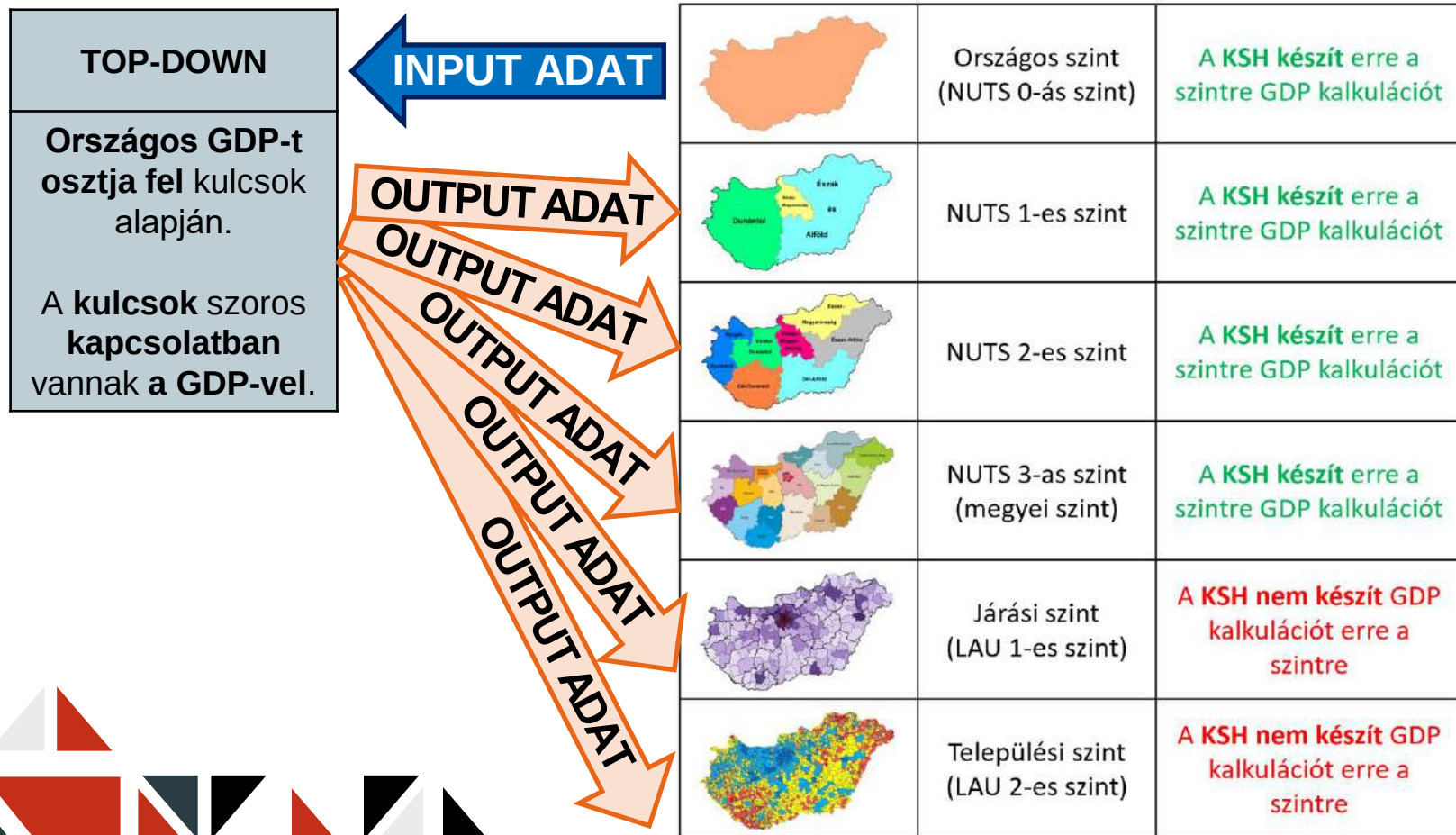

3.

MAKRO SZINT

TOP-DOWN GDP kalkuláció módszerek hazánkban

A magyarországi GDP kalkulációk szintjei

Forrás: Saját szerkesztés (a KSH 2022 nemzeti számla adatai alapján)

A magyarországi GDP kalkulációk szintjei

PSZEUDO TOP-DOWN

A GDP elérhető lehető legmélyebb szintű **regionális** adatából indul ki.

A regionális GDP-t osztja fel kulcsok alapján.

A kulcsok szoros kapcsolatban vannak a GDP-vel.

INPUT ADAT

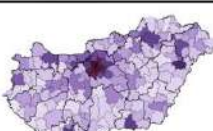
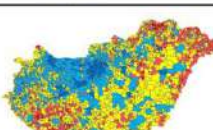
INPUT ADAT

INPUT ADAT

INPUT ADAT

OUTPUT ADAT

OUTPUT ADAT

	Országos szint (NUTS 0-ás szint)	A KSH készíti erre a szintre GDP kalkulációt
	NUTS 1-es szint	A KSH készíti erre a szintre GDP kalkulációt
	NUTS 2-es szint	A KSH készíti erre a szintre GDP kalkulációt
	NUTS 3-as szint (megyei szint)	A KSH készíti erre a szintre GDP kalkulációt
	Járási szint (LAU 1-es szint)	A KSH nem készíti GDP kalkulációt erre a szintre
	Települési szint (LAU 2-es szint)	A KSH nem készíti GDP kalkulációt erre a szintre

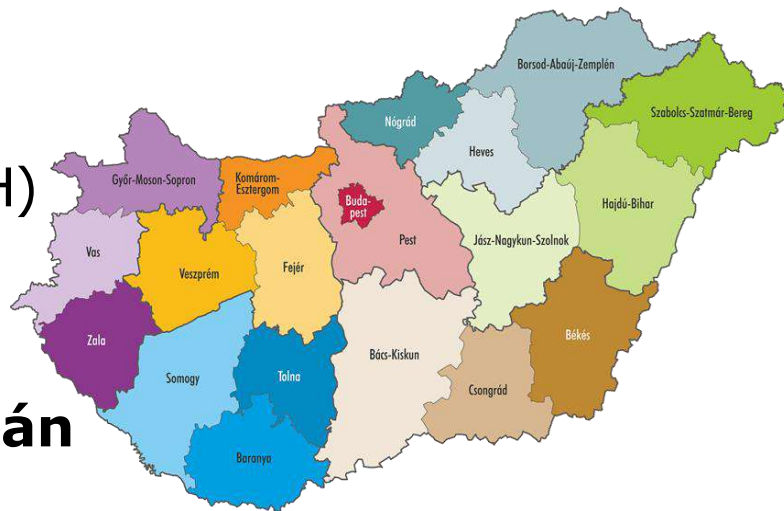
Település szintű GDP meghatározása

Pszeudo Top-down kalkuláció

Megyei szintű GDP adat (forrás KSH)

Megyéken belüli **arányosítás**

↪ (település szintű) **kulcs alapján**

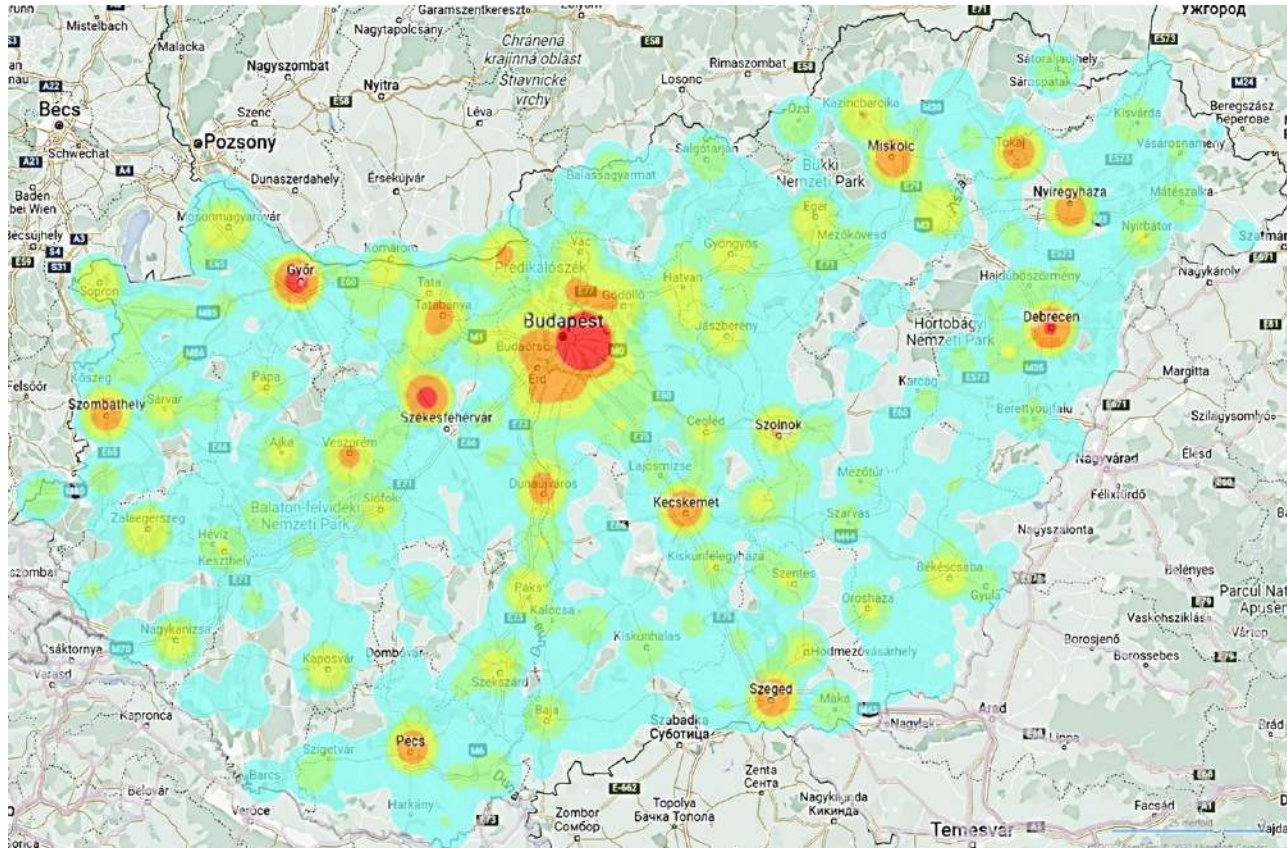

HIPA bevételek 99%-ban **fedik** a **GDP megoszlását**

Megyéken belül a településeinek **HIPA alapján súlyozás**

Képzett **súlyok alapján** 24 város **GDP** számítása (2010-2020)

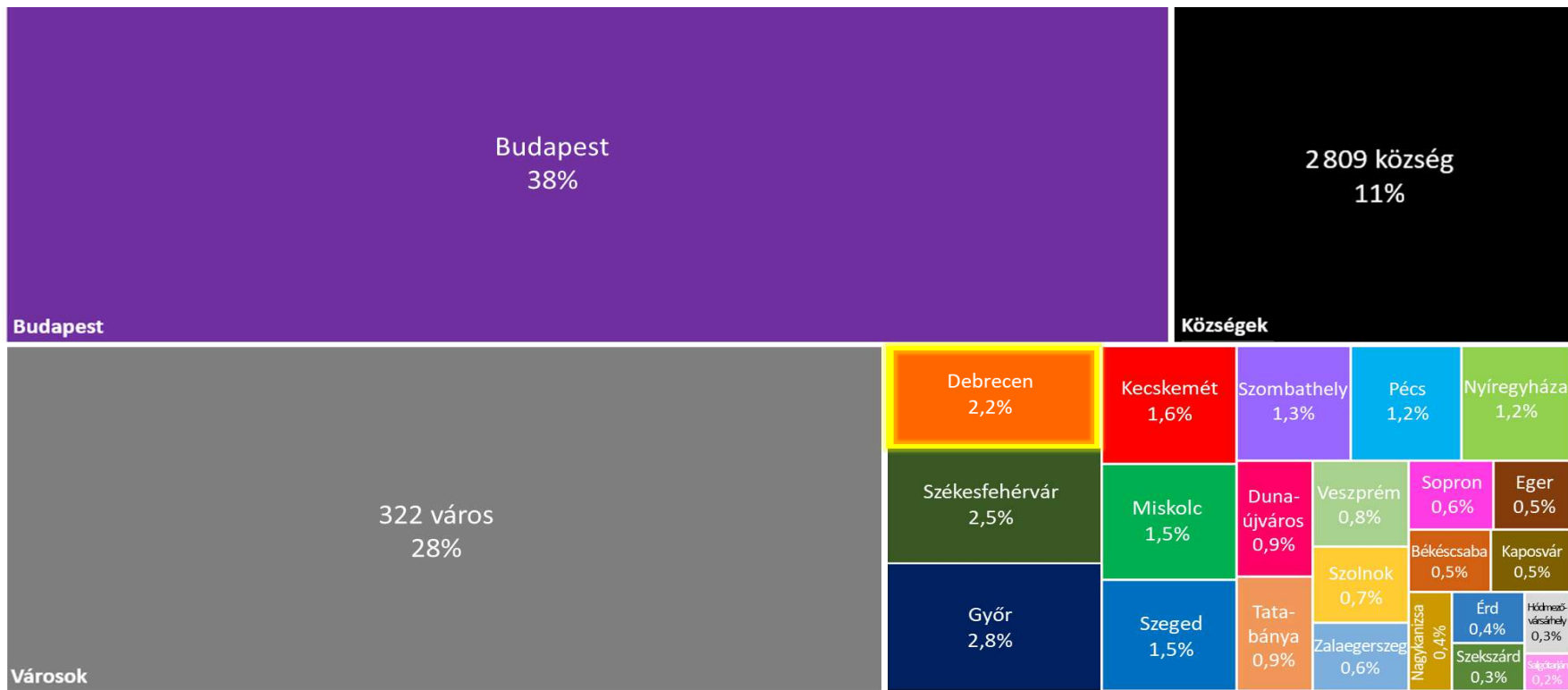
A magyar gazdaság jelenlegi helyzete

Az ország gazdasági motorjai:

- Főváros és agglomerációja
- Győri gazdasági övezet
- Székesfehérvár
- Debrecen
- Egyéb MJV-ok

GDP megoszlása település jogállás szerint

4.

KITEKINTÉS

A bemutatott módszertanok gyakorlati hasznosulása

Gazdasági elemzések lehetséges témái

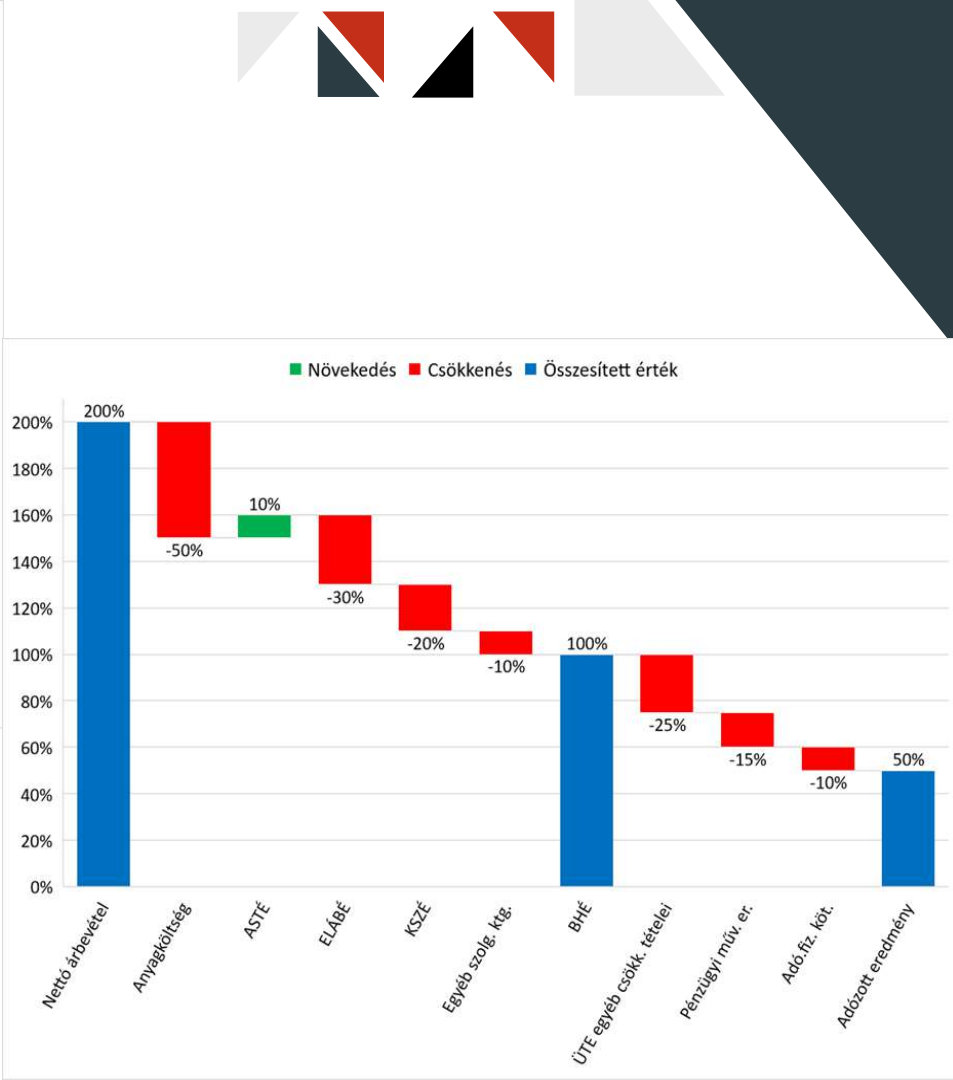
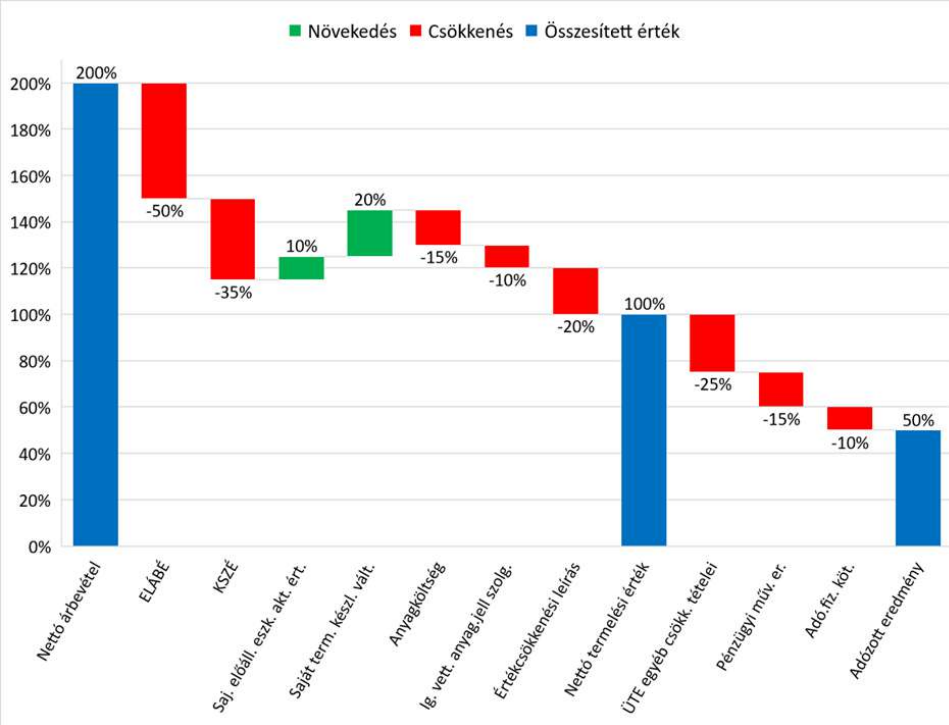
- Mi a gazdasági ellenállóképesség és növekedés kulcsa
- Debrecen szerepe és helyzete az országos gazdaságban
- Nemzetközi gazdasági összevetések országos, regionális és városi szinten
- Általános gazdasági előrejelzések az ország várható teljesítményére vonatkozóan
- Részletesebb regionális szintű elemzések
- Gazdasági központok helyi szintű elemzése
- Kulcs iparágak és vállalkozások vizsgálata

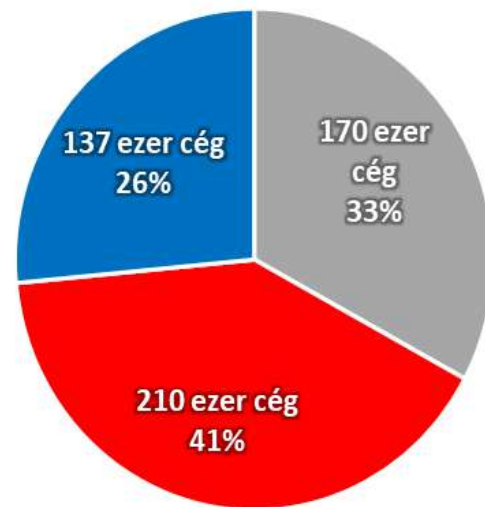
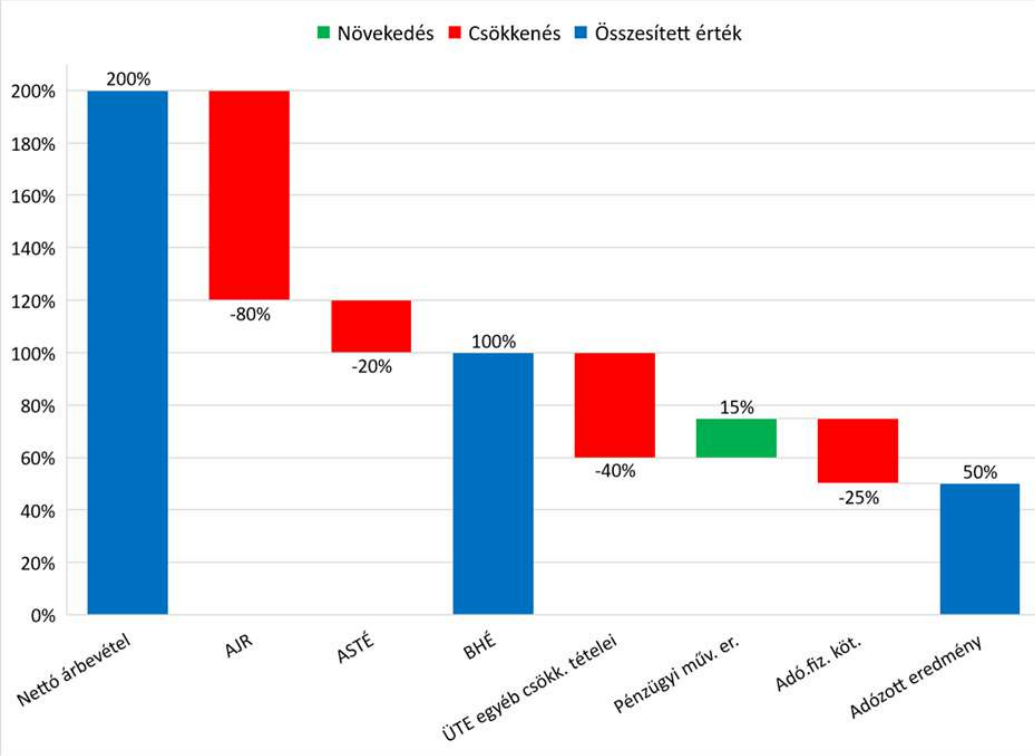

Köszönöm
a figyelmet!

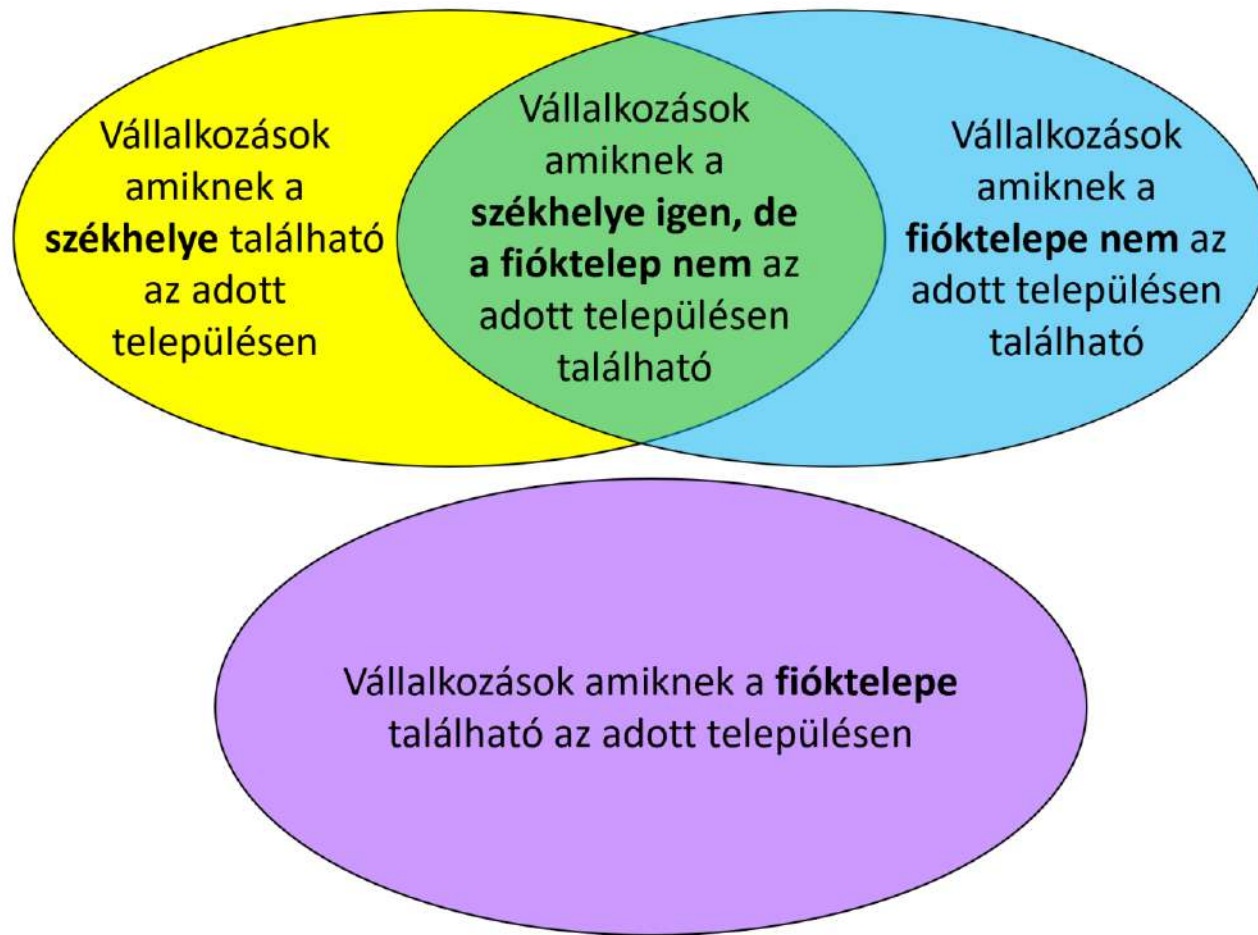

Mellékletek

■ Összes többi település ■ Budapest ■ Megyei jogú városok

Székhely és fióktelep analógia összefüggései

Forrás: Saját szerkesztés (a 2006. évi V. törvény alapján)

NAICS iparágak (20 ágazat)
Kiskereskedelem
Ipar- és feldolgozóipar
Nagykereskedelem
Bányászat
Pénzügy és biztosítók
Közüemi szektor
Vállalatirányítás
Szállítás, logisztika
Informatika és távközlés
Építőipar
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység
Művészet, szerencsejáték, szórakoztatás és üdülés
Egyéb szolgáltatások
Adminisztratív, hulladékkezelési és területrendezési szolgáltatások
Ingatlanügynökségek, lízingcégek és bérleti szolgáltatások
Turizmus- és vendéglátás
Kórházak és gyógyászat
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat és vadászat
Közigazgatás és kötelező társadalombiztosítás
Oktatás

EMIS iparágak (14 ágazat)
Fogyasztási Cikkek
Járműgyártás
Energiaipar
Pénzügyi közvetítés és Biztosítás
Fémek és Bányászat
Telekommunikáció, Technológia és Média
Vegyszergyártás
Közlekedés
Ingatlan és Építőipar
Elektronikus Fogyasztási Cikk Gyártása
Élelmiszer és Italgyártás
Turizmus és Vendéglátás
Mezőgazdaság
Gyógyszeripar és Egészségügy

Tényezők (amelyek alapján a felosztás történt)	Felosztott GDP és a tényleges GDP korrelációja
A társasági adóbevallásokból számított hozzáadott érték	98,3%
A társasági adóbevallásokból számított korrigált hozzáadott érték	98,4%
A helyi iparüzési adó	99,0%
A társaságiadóalap	97,6%
A társasági adóbevallásokból számított export árbevétel	83,0%
A településen élő foglalkoztatottak száma	94,3%
A településeken székhellyel rendelkező tao-alanyok átlagos állományi létszáma	99,1%
Béreköltség	99,2%
A személyi jövedelemadó-bevallásokban az adott településen lakók által bevallott összes belföldi jövedelem	97,6%

A hivatalos megyei GVA-arányok és a közvetett változók közötti korreláció
 Forrás: Saját szerkesztés (Koppány et al. 2018-as tanulmánya alapján)

GDP megoszlása

Magyar régiók súlya:

Közép-Magyarország (48%)

Közép-Dunántúl (9,9%)

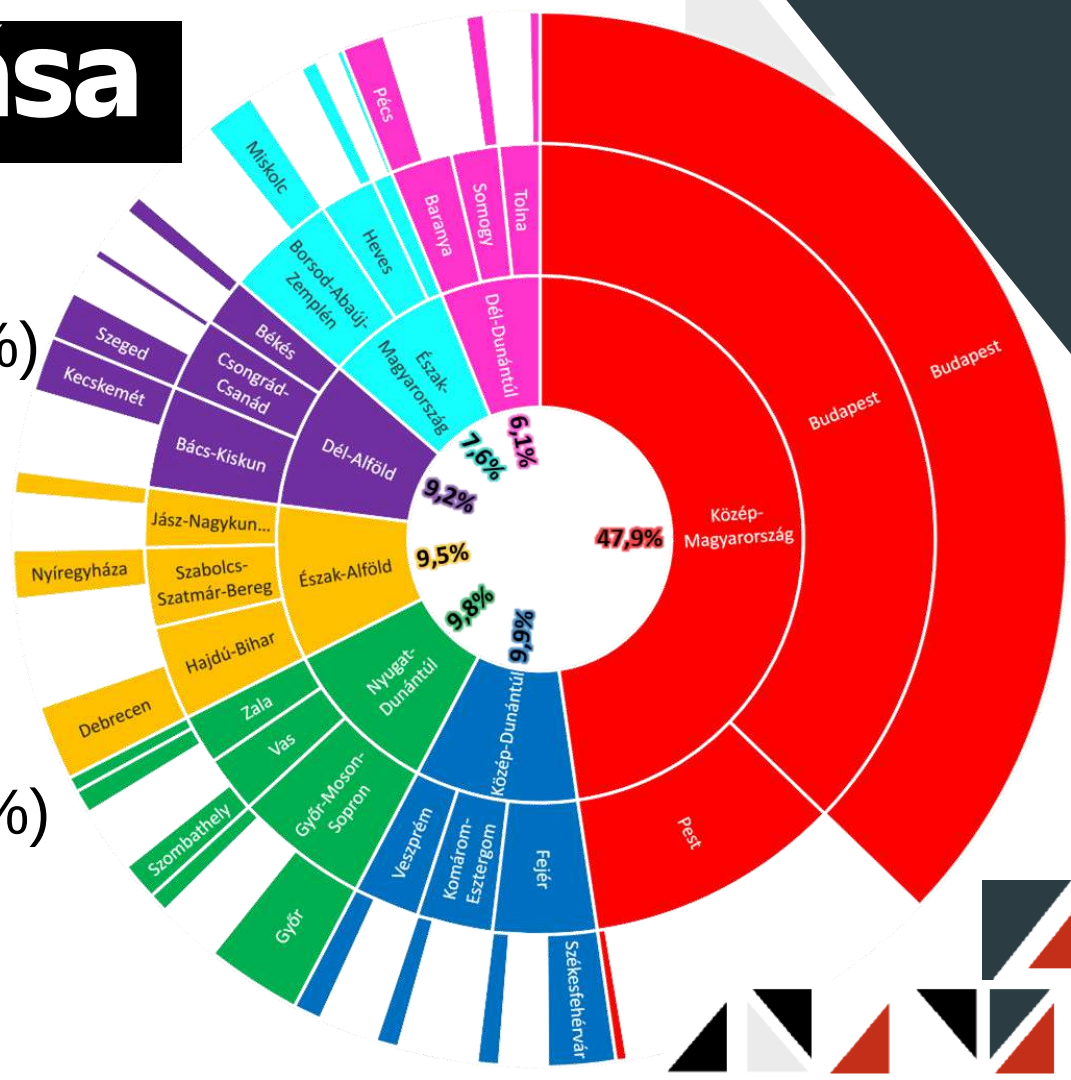
Nyugat-Dunántúl (9,8%)

Észak-Alföld (9,5%)

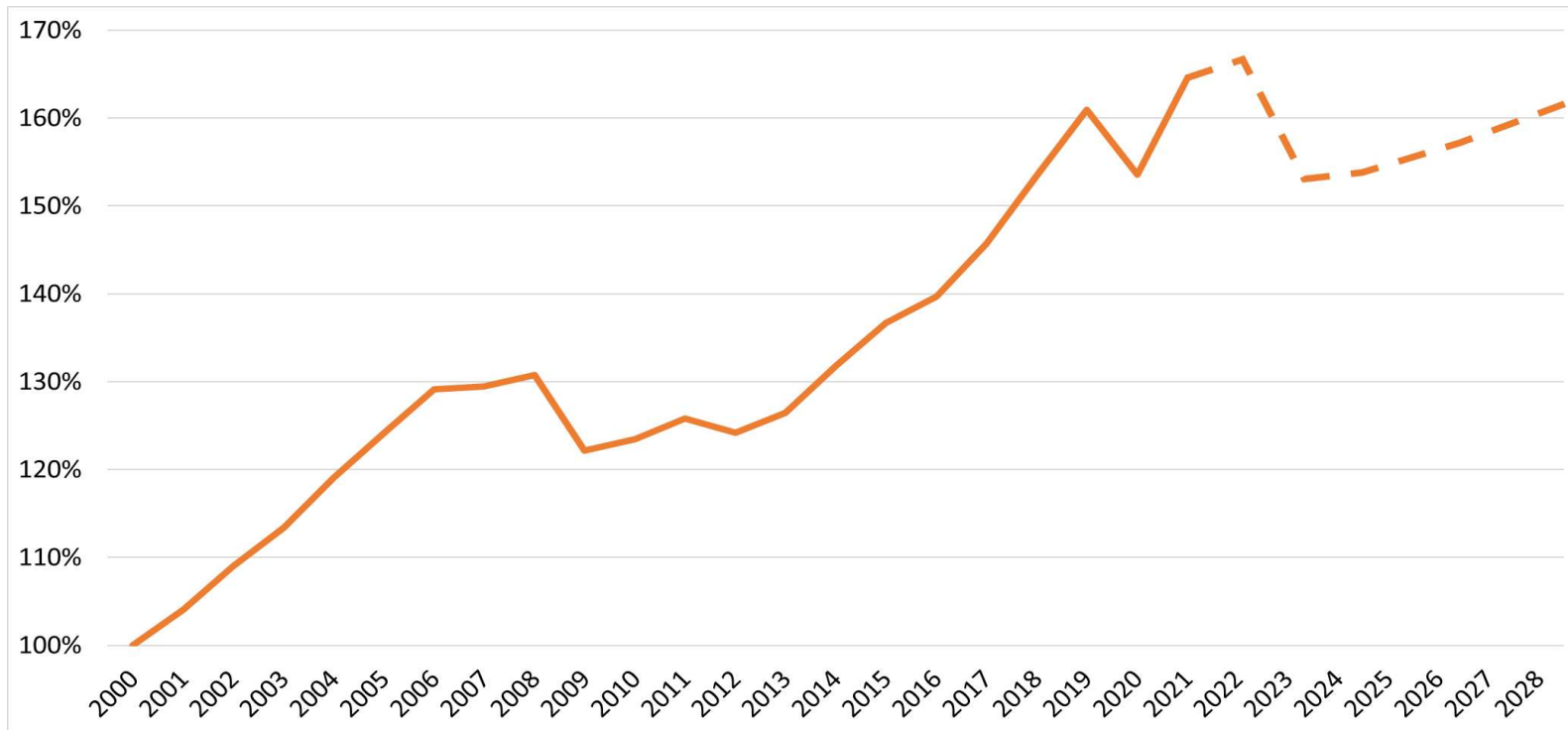
Dél-Alföld (9,2%)

Észak-Magyarország (7,6%)

Dél-Dunántúl (6,1%)

A GDP százalékos változása és előrejelzése (bázis év: 2000)

Forrás: Saját szerkesztés – KSH és IMF adatai alapján

A Nominális GDP abszolút értéke

Régió	MEGYE NÉV	Település	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Közép-Magyarország	Budapest	Budapest	10 408	10 785	11 038	11 277	12 136	12 507	13 033	14 303	15 746	17 678	17 714
Nyugat-Dunántúl	Győr-Moson-Sopron	Győr	860	912	874	955	1 088	1 208	1 292	1 434	1 458	1 392	1 442
Észak-Alföld	Hajdú-Bihar	Debrecen	661	690	705	707	767	807	809	891	1 023	1 099	1 140
Közép-Dunántúl	Fejér	Székesfehérvár	505	560	568	614	676	756	795	859	935	988	1 069
Dél-Alföld	Bács-Kiskun	Kecskemét	388	412	435	481	517	573	584	632	726	804	848
Észak-Magyarország	Borsod-Abaúj-Zemplén	Miskolc	389	405	417	447	497	576	583	662	711	755	813
Észak-Alföld	Szabolcs-Szatmár-Bereg	Nyíregyháza	390	412	431	452	495	525	548	598	657	724	761
Dél-Alföld	Csongrád-Csanád	Szeged	420	431	444	457	506	531	541	582	635	714	707
Dél-Dunántúl	Baranya	Pécs	396	395	403	413	439	465	485	547	592	641	673
Nyugat-Dunántúl	Vas	Szombathely	307	329	351	381	417	439	459	486	506	557	542
Közép-Dunántúl	Veszprém	Veszprém	242	244	245	260	285	307	325	352	382	414	467
Nyugat-Dunántúl	Zala	Zalaegerszeg	238	230	245	231	256	280	271	293	311	344	339
Közép-Dunántúl	Komárom-Esztergom	Tatabánya	216	224	217	234	245	271	283	310	341	344	325
Közép-Dunántúl	Fejér	Dunaújváros	168	187	189	205	225	252	265	268	324	337	258
Észak-Alföld	Jász-Nagykun-Szolnok	Szolnok	185	204	205	217	230	249	256	279	297	324	339
Nyugat-Dunántúl	Győr-Moson-Sopron	Sopron	153	162	155	170	193	214	229	218	258	288	286
Dél-Dunántúl	Somogy	Kaposvár	168	174	176	189	191	207	214	238	268	274	271
Dél-Alföld	Békés	Békéscsaba	160	169	170	180	191	208	214	224	244	266	298
Észak-Magyarország	Heves	Eger	136	138	137	154	163	178	188	207	218	253	237
Nyugat-Dunántúl	Zala	Nagykanizsa	158	152	162	153	169	185	179	209	191	226	197
Közép-Magyarország	Pest	Érd	96	97	96	102	110	118	120	127	146	160	143
Dél-Dunántúl	Tolna	Szekszárd	93	97	103	110	112	118	122	131	143	158	138
Dél-Alföld	Csongrád-Csanád	Hódmezővásárhely	86	88	90	93	103	108	110	119	137	137	147
Észak-Magyarország	Nógrád	Salgótarján	60	62	61	65	70	75	76	88	91	93	102

A GDP változás bázisviszonyszáma (bázis: 2010)

Régió	MEGYE NÉV	Település	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Közép-Magyarország	Budapest	Budapest	0%	4%	6%	8%	17%	20%	25%	37%	51%	70%	70%
Nyugat-Dunántúl	Győr-Moson-Sopron	Győr	0%	6%	2%	11%	27%	40%	50%	67%	70%	62%	68%
Észak-Alföld	Hajdú-Bihar	Debrecen	0%	4%	7%	7%	16%	22%	22%	35%	55%	66%	72%
Közép-Dunántúl	Fejér	Székesfehérvár	0%	11%	12%	22%	34%	50%	57%	70%	85%	96%	112%
Dél-Alföld	Bács-Kiskun	Kecskemét	0%	6%	12%	24%	33%	48%	51%	63%	87%	107%	119%
Észak-Magyarország	Borsod-Abaúj-Zemplén	Miskolc	0%	4%	7%	15%	28%	48%	50%	70%	83%	94%	109%
Észak-Alföld	Szabolcs-Szatmár-Bereg	Nyíregyháza	0%	6%	10%	16%	27%	35%	40%	53%	68%	85%	95%
Dél-Alföld	Csongrád-Csanád	Szeged	0%	3%	6%	9%	20%	27%	29%	38%	51%	70%	68%
Dél-Dunántúl	Baranya	Pécs	0%	0%	2%	4%	11%	17%	22%	38%	49%	62%	70%
Nyugat-Dunántúl	Vas	Szombathely	0%	7%	14%	24%	36%	43%	50%	58%	65%	82%	77%
Közép-Dunántúl	Veszprém	Veszprém	0%	1%	1%	8%	18%	27%	35%	46%	58%	72%	93%
Nyugat-Dunántúl	Zala	Zalaegerszeg	0%	-3%	3%	-3%	7%	18%	14%	23%	30%	45%	42%
Közép-Dunántúl	Komárom-Esztergom	Tatabánya	0%	4%	0%	8%	13%	26%	31%	44%	58%	59%	51%
Közép-Dunántúl	Fejér	Dunaújváros	0%	11%	12%	22%	34%	50%	57%	59%	93%	100%	53%
Észak-Alföld	Jász-Nagykun-Szolnok	Szolnok	0%	10%	10%	17%	24%	34%	38%	51%	60%	75%	83%
Nyugat-Dunántúl	Győr-Moson-Sopron	Sopron	0%	6%	2%	11%	27%	40%	50%	43%	69%	89%	88%
Dél-Dunántúl	Somogy	Kaposvár	0%	4%	5%	13%	14%	24%	28%	42%	60%	63%	62%
Dél-Alföld	Békés	Békéscsaba	0%	6%	7%	13%	19%	30%	34%	40%	53%	66%	87%
Észak-Magyarország	Heves	Eger	0%	1%	1%	13%	20%	31%	38%	53%	61%	86%	74%
Nyugat-Dunántúl	Zala	Nagykanizsa	0%	-3%	3%	-3%	7%	18%	14%	33%	21%	43%	25%
Közép-Magyarország	Pest	Érd	0%	1%	0%	7%	15%	23%	25%	32%	52%	67%	49%
Dél-Dunántúl	Tolna	Szekszárd	0%	5%	11%	19%	21%	27%	32%	41%	54%	70%	48%
Dél-Alföld	Csongrád-Csanád	Hódmezővásárhely	0%	3%	6%	9%	20%	27%	29%	39%	60%	60%	72%
Észak-Magyarország	Nógrád	Salgótarján	0%	3%	1%	8%	16%	24%	26%	45%	51%	54%	69%
Országos			0%	4%	5%	10%	19%	27%	32%	43%	58%	73%	75%